

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ПЕТРА МОГИЛИ

БУЖОРА АНАСТАСІЯ ВІТАЛІЇВНА

УДК [37.016:502.11-049.5]:004.738.5](043.3)

**«ЕКОЛОГІЧНА ПРОСВІТА НАСЕЛЕННЯ
З ПИТАНЬ ВОДНОЇ БЕЗПЕКИ ЗАСОБАМИ ІНТЕРНЕТУ»**

АВТОРЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи на здобуття другого (магістерського) рівня
вищої освіти за освітньо-професійною програмою
«Екологія та охорона навколишнього середовища»
спеціальності 101 «Екологія»

Миколаїв – 2019

Дипломною роботою є рукопис.

Робота виконана в Чорноморському національному університеті імені Петра Могили Міністерства освіти і науки України.

Науковий керівник: доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри екології
Мітрясова Олена Петрівна,
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили, професор кафедри
екології, доктор педагогічних наук, професор.

Рецензент: **Безсонов Євген Миколайович**
кандидат технічних наук, старший викладач.

Захист магістерської роботи відбудеться 25 лютого 2019 року о 9 годині, аудиторія 4-312 на засіданні державної атестаційної комісії Чорноморського національного університету імені Петра Могили за адресою: м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10, кафедра екології.

З роботою можна ознайомитися у бібліотеці Чорноморського національного університету імені Петра Могили за адресою: м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність. У сучасному світі Інтернет – це один з ефективних шляхів ознайомлення з інформацією різноманітного характеру, у тому числі, з питаннями охорони та збереження довкілля. Процеси глобалізації спричиняють перетворення існуючих освітніх мереж на глобальні медіа-просвітницькі. В зв'язку з широким запровадженням Інтернет технологій, які створюють формат життя сучасної людини, постала необхідність розпочати широку програму з формування екологічних знань засобами Інтернету. Головними рисами сучасного інформаційного середовища є: мультимедійність, інформативність, його постійне розширення.

Здійснення просвіти можливе за допомогою засобів Інтернету, основною характеристикою яких є: науковість, доступність, інформативність, інтерактивність.

Через важливість правильного підходу до екологічної просвіти населення дуже доречно висвітлювати глобальні екологічні проблеми людства через засоби Інтернету, задля екологічної поінформованості та обізнаності людей.

Нині дуже гостро постають проблеми безпеки водного середовища, а саме: якість питної води, раціональне використання водних ресурсів у світі, збереження морів та океанів тощо. Саме тому для магістерської роботи було обрано тему: «Екологічна просвіта населення з питань водної безпеки засобами Інтернету».

Мета: обґрунтування концепції створення екологічного веб-сайту з метою екологічного просвітництва населення з питань водної безпеки, яке покликане формувати базові світоглядні установки, первинні знання про водну безпеку. Основною метою такої форми просвітництва є засвоєння умінь до самостійного спостереження, оцінки і прогнозу можливих змін у довкіллі під впливом діяльності людини.

Для досягнення поставленої мети було окреслено такі **завдання**:

- теоретичний аналіз літературних джерел з проблеми розвитку екологічної просвіти;
- організація та проведення анкетування з визначення поінформованості населення м. Миколаєва з водної безпеки;
- розроблення теоретичних основ створення сайту з питань водної безпеки;
- узагальнення та систематизація результатів дослідження та окреслення загальних висновків.

Об'єкт дослідження – поінформованість населення м. Миколаєва з питань водної безпеки.

Предмет дослідження – розробка та формування змісту веб-сайту з питань водної безпеки.

Наукова новизна дослідження полягає у розробці теоретичних основ створення екологічного сайту з метою інформування населення щодо питань водної безпеки регіону.

Практична значущість полягає у розробці та впровадженні в практику екологічної просвіти населення веб-сайт, зміст якого формується з урахуванням принципів створення веб-сайту, критеріїв відбору інформації до формування змісту веб-сторінки, структурування його змістової частини.

Методи дослідження:

У магістерській роботі було застосовано як теоретичні так і емпіричні методи.

Для виконання магістерської роботи використано такі загально-наукові методи: аналіз, синтез, систематизація та узагальнення у процесі вивчення відповідної літератури з теми дослідження; спостереження та порівняння – при оцінці поінформованості населення м. Миколаєва з питань водної безпеки; методи математичної обробки даних в програмі MS Excel, графічне зображення отриманих результатів для оцінювання результатів роботи.

Апробація результатів роботи здійснено через публікації у збірниках праць «Міські агломерації та їх вплив на навколишнє середовище», XI Миколаївських міських екологічних читаннях «Збережемо для нащадків», (Миколаїв 1–2 листопада 2018 р.) та збірнику праць Всеукраїнської студентської конференції «Могилянські читання – 2018» («Університетська молодь для сталого майбутнього України», листопад 2018 р., м. Миколаїв).

Структура та обсяг магістерської роботи.

Магістерська робота складається із вступу, чотирьох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків.

Загальний обсяг магістерської роботи – 114 сторінок. Робота ілюстрована 27 таблицями та 25 рисунками. Бібліографія охоплює 66 джерел вітчизняної та іноземної літератури.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

У розділі 1 «Теоретичний аналіз проблеми екологічної просвіти населення». Наведена історія розвитку екологічної просвіти в Україні та матеріали законодавчої бази, що регламентують освіту та просвіту. Окрім того, досліджено походження терміну «просвіта», схематично зображено схожість та відмінність понять «освіта» і «просвіта, а також викладено короткий словник основних термінів, що були використані під час дослідження дипломної роботи. Розділ 1 також містить інформацію щодо методів та засобів екологічної просвіти.

У розділі 2 «Методика дослідження» висвітлено принципи формування веб-сайту, а саме:

- науковість;
- доступність;
- достовірність;
- інтерактивність;

З технічної точки зору, а також з точки зору психологічних аспектів сприймання людиною інформації було розглянуто такі критерії до створення веб-сторінок:

- час завантаження сторінки;
- довжина сторінки;
- наявність та інтерфейс засобів пошуку;
- наявність і розташування контактної інформації;
- наявність анімаційного, графічного супроводження;
- розмір, колір, гарнітури шрифтів;
- колір і тон фону.

При створенні банку інформації для наповнення сайту, було обрано такі критерії відбору інформації:

- актуальність;
- сучасність;
- праця на перспективу;
- огляд проблеми та пошук рішення;
- надійність;
- повнота.

Окрім того, Розділ 2 містить інформацію щодо критеріїв формування анкет, та форму розробленої анкети, що складається з 14 запитань, оскільки одним із практичних завдань при створенні дипломної роботи стало проведення анкетування населення міста Миколаєва з метою визначення поінформованості з питань водної безпеки.

Респондентам пропонувалося дати відповідь на запитання, що стосуються їхньої обізнаності у питаннях водопостачання міста, якості питної води, а також на такі запитання, які допомогли би визначити рівень необхідності створення сайту з питань водної безпеки та загальну потребу населення міста Миколаєва у екологічній просвіті

У Розділі 3 «Результати дослідження» висвітлено результати анкетування щодо визначення рівня екологічної поінформованості населення з питань безпеки водних ресурсів та створення веб-сайту.

Громадська думка опитаних респондентів доводить низький рівень обізнаності громадян міста у питаннях водопостачання, якості питної води, методів її очищення.

Респонденти занепокоєні станом комунікацій для водопостачання, оскільки вважають їх головною причиною погіршення якості питної води у місті (51 %).

На запитання з приводу поінформованості населення 91 % від опитаних вважають, що потрібно інформувати населення про стан питної води (Рис. 1).

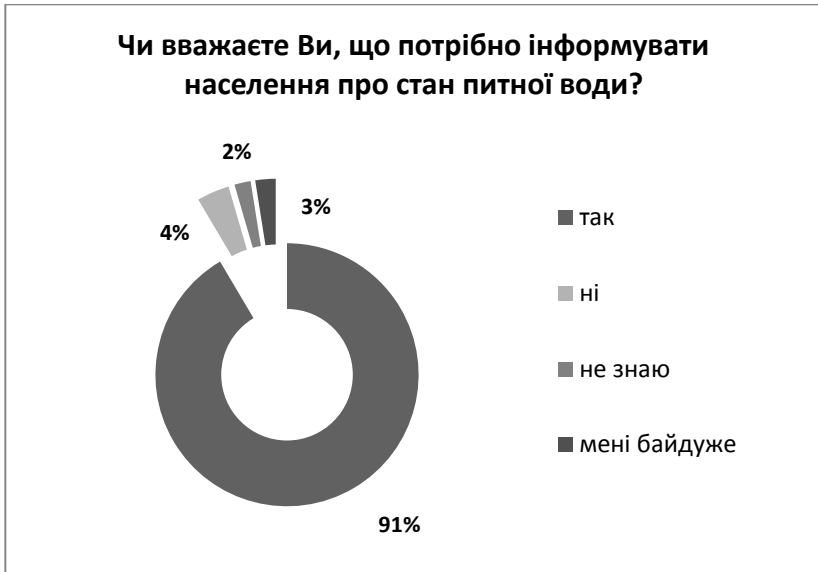

Рис. 1. Діаграма розподілу відповідей щодо необхідності інформування населення про стан питної води

Респондентам пропонувалося чотири варіанти відповідей форм ЗМІ, через які необхідно висвітлювати питання екологічного стану у місті: телебачення та радіо, Інтернет, газети, усі відповіді є правильні.

Найбільше число респондентів обрали варіант «усі вищезазначені відповіді правильні» – 62 %; «Інтернет» – 30 % (Рис. 2).

Рис. 2. Діаграма розподілу відповідей на запитання:
Через які засоби масової інформації, на Вашу думку, необхідно висвітлювати питання стану питної води м. Миколаєва?

Загалом, респонденти проявили зацікавленість до інформування з питань водної безпеки.

Результати відповідей анкетування дали підстави для створення екопросвітницького сайту з метою поінформованості населення з питань водної безпеки.

Розділ 3 також містить інформацію щодо вже створеного сайту (Рис. 3).

Рис. 3. Головна сторінка розробленого сайту
<http://watersecurityproject.chmnu.edu.ua/resursi/>

У кінцевому результаті, розроблений сайт складається з таких розділів:

- головна;
- про проект;
- команда;
- новини;
- фотогалерея;
- ресурси.

У Розділі 3 також викладено розроблену нами науково-популярну статтю «Бутильована вода: «За» і «Проти», для подальшого її розміщення на розробленому веб-сайті.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

З огляду на перелік цілей для досягнення сталого розвитку, поряд із великою кількістю заходів, що необхідно реалізувати та матеріально-фінансових витрат, потрібних для їх впровадження, постає потреба донесення інформації природоохоронного характеру до

населення та необхідність у глибинному усвідомленні важливості цієї інформації. Необхідно багато часу та просвітницької роботи, щоб змінити екологічну культуру людей, психологію їхньої поведінки, ставлення до навколишнього середовища. Без підвищення екологічної культури суспільства неможливо розраховувати на позитивні зміни в навколишньому середовищі навіть при використанні значних матеріальних ресурсів.

Модернізація змісту просвіти відбувається за допомогою різних форм, зокрема впровадження застосування засобів Інтернету. У сучасному світі постає необхідність запровадження екологічної просвіти, заснованій на актуальних потребах споживачів інформації, з урахуванням їхніх вікових, індивідуальних та соціально-психологічних особливостей.

Під час дослідження дипломної роботи було виконано такі завдання:

1. Проведено теоретичний аналіз літературних джерел з проблеми розвитку екологічної просвіти.

Розгляд законів та документів, які стосуються екологічних проблем, що спрямовані на екологічну освіту та просвіту підтверджують, що інформування населення про стан навколишнього середовища, вплив людської діяльності на довкілля стає необхідним. Розвиток екологічної просвіти є рушійною силою у процесі переходу суспільства до сталого розвитку.

2. Організовано та проведено анкетування з визначення поінформованості населення м. Миколаєва у питаннях водної безпеки.

Результати анкетування населення свідчать про їхню відкритість до отримання інформації екопросвітницького характеру.

Окрім того, громадська думка опитаних респондентів доводить низький рівень обізнаності громадян міста у питаннях водопостачання, якості питної води, методів її очищення.

Респонденти занепокоєні станом комунікацій для водопостачання, оскільки вважають їх головною причиною погіршення якості питної води у місті (51 %).

На запитання з приводу поінформованості населення 91 % від опитаних вважають, що потрібно інформувати про стан питної води у місті постійно. Респондентам пропонувалося чотири варіанти відповідей форм ЗМІ, через які необхідно висвітлювати питання екологічного стану у місті: телебачення та радіо, Інтернет, газети, усі відповіді є правильні. Найбільше число респондентів обрали варіант «усі вищезазначені відповіді правильні» – 62 %; «Інтернет» – 30 %.

Загалом, респонденти проявили зацікавленість до інформування з питань водної безпеки.

Результати відповідей анкетування дали підстави для створення екопросвітницького сайту з метою поінформованості населення з питань водної безпеки.

3. Розроблено теоретичні основи створення веб-сайту з питань водної безпеки, а саме:

застосовано такі принципи створення сайту, як:

- науковість;
- доступність;
- достовірність;
- інтерактивність;

З технічної точки зору, а також з точки зору психологічних аспектів сприймання людиною інформації були застосовані такі критерії до створення веб-сторінок:

- час завантаження сторінки;
- довжина сторінки;
- наявність та інтерфейс засобів пошуку;
- наявність і розташування контактної інформації;
- наявність анімаційного, графічного супроводження;

- розмір, колір, гарнітури шрифтів;
- колір і тон фону.

При створенні банку інформації для наповнення сайту, було застосовано такі критерії відбору інформації:

- актуальність;
- сучасність;
- праця на перспективу;
- огляд проблеми та пошук рішення;
- надійність;
- повнота.

Створений веб-сайт «Water security project» – один із ефективних шляхів поширення інформації з питань водної безпеки, формування умінь орієнтування в різноманітному, суперечливому інформаційному потоці з питань охорони та збереження водних ресурсів.

Рекомендується доробити сайт, розширити розділи та постійно оновлювати інформацію, для привернення уваги більшої кількості відвідувачів. Окрім створення веб-сайту, інформацію екопросвітницького характеру можна поширювати через спільноти (групи) у соціальних мережах, таких як: Facebook, Instagram, Twitter тощо. Наразі, нами у Facebook також створена спільнота «Water Security Platform», на якій щодня оновлюється інформація.

Сторінка поповнюється цікавими статтями та новинами сфери водної безпеки

СПИСОК ПРАЦЬ, ОПУБЛІКОВАНИХ ЗА ТЕМОЮ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

1. Бужора А. В., Мітрясова О. П. До питання про історію розвитку екологічної освіти в Україні // Матеріали XI Миколаївських міських екологічних читань «Збережемо для нащадків». Миколаїв, 1 – 2.11.2018 р. – С. 11–12.

2. Бужора А. В., Мітрясова О. П. Історія розвитку екологічної просвіти в Україні // Збірник праць Всеукраїнської студентської конференції «Могилянські читання – 2018» («Університетська молодь для сталого майбутнього України», листопад 2018 р., м. Миколаїв).

АНОТАЦІЯ

Бужора А. В. Екологічна просвіта населення з питань водної безпеки засобами Інтернету. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дипломна робота на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 101 «Екологія», ОПП «Екологія та охорона навколишнього середовища» – ЧНУ імені Петра Могили, Миколаїв, 2019.

У дипломній роботі проаналізовано історичний шлях розвитку екологічної просвіти в Україні. Наведено результати анкетування населення міста Миколаєва з питань водної безпеки. Визначено основні критерії пошуку інформації та принципи створення веб-сайту. Розроблено веб-сайт з метою екологічної просвіти населення з питань водної безпеки.

Ключові слова: екологічна просвіта, освіта, водна безпека, метод анкетування, веб-сайт, критерії відбору інформації, принципи створення веб-сайту.

ABSTRACT

Buzhora A. V. Environmental education of the population on water security by means of the Internet. – Qualifying research work on the rights of the manuscript.

Qualifying paper on obtaining a second (magister) level of higher education in specialty 101 "Ecology", educational-professional program «Ecology and environmental protection» – PMBSNU, Mykolaiv, 2019.

The thesis analyzes the historical way of ecological education in Ukraine. The results of questionnaires of the population in Mykolayiv on water safety issues are presented. The basic criteria of information search and principles of web-site creation are determined. A website was developed for the purpose of environmental education of the population on water security issues.

Key words: ecological education, education, water security, method of questioning, website, criteria for information selection, principles of website creation.

Підп. до друку 21.02.2019.
Формат 60×84¹/₁₆. Папір офсет.
Гарнітура «Times New Roman». Друк ризограф.
Тираж 5 пр. Зам. № 5674.

Видавець і виготовлювач: ЧНУ ім. Петра Могили.
54003, м. Миколаїв, вул. 68 Десантників, 10.
Тел.: 8 (0512) 50-03-32, 8 (0512) 76-55-81, e-mail: rector@chmnu.edu.ua.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6124 від 05.04.2018.

